

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag, 23 July.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

KERKELIJKE STAAT.

ROME, den 5 July.

Er had zich hier sedert eenige dagen het gerucht verspreid, dat in Sinigaglia, op het berigt dat de pausselijke regering het lezen der mis of het verrigten der H. diensten aldaar bij herhaling verboden heeft, onlusten waren uitgebroken. Men kan al die geruchten ten stelligste tegenspreken. Wel is waar, het verbod der lezing van de H. mis is voor Sinigaglia van groot nadeel; men heeft echter de bedoeling der regering geen oogenblik miskend, en onderwerpt zich aan de tijdsomstandigheden. Z. Emin. de Kardinaal *Sceberas Testaferrata*, die, volgens het gerucht, bij zijne aankomst mishandeld zou zijn, is veeleer op de uitstekendste wijs door de burgerij ontvangen, welke zijne bemoeijingen voor haar belang op de ondubbelzinnigste wijs te kennen gaf.

— Niet Monsignore *Amato S. Felipo e Sarso*, maar Monsignore *Caraffa*, zal, in plaats van Monsignore *Fieschi*, als Maësto di Camera, optreden. De familie *Caraffa* heeft zich van de vroegste tijden in het vaderland onderscheiden; niet alleen in het burgerlijke, maar ook in het kerkelijke, daar een beroemde Paus en verscheidene Kardinalen tot dezelve hebben behoord.

FRANKRIJK.

PARIS, den 19 July.

Gisteren ten een ure, is Z. M. de Koning, met de geheele koninklijke familie, van eene sterke geleide vergezeld, alhier aangekomen.

— De Koning en Koningin der Belgen zijn nog niet vertrokken.

— Het schijnt nog steeds onbepaald te zijn, of er bij de July-feesten ~~nieuwe wapenscheuringen~~ ~~op plaats hebben.~~

— Door de ~~duitsche~~ ~~dagbladen~~ is medegedeeld, dat vorst *Tallyrand*, de Nestor der staatslieden, te Frankfort was aangekomen. Dit is onjuist. Z. Exc. bevint zich te Valencay en wordt hier verwacht.

— Gisteren had zich het gerucht verspreid, dat Mgr. de Aartsbisshop van Bordeaux, de heer *de Cheverus*, overleden is; dit is niet zoo. Zijn hoogerw. verkeert echter in allerbedenklijkste, ja schier wanhopende omstandigheden. In het geheele bisdom zijn gebeden voor zijn hoogerw. bevolen.

— Mgr. de Bisschop van Kamerrijk heeft een' aankoop gedaan, welken alle godsdienstige mannen en alle kunstenaars zullen toejuichen. De oude kerk der Jesuiten en de groote gebouwen, welke aan hun kollegie en metropolitaansch seminarium toegewijd waren, zijn door zijn Eerw., voor eene som van 130,000 fr., aangekocht.

— Het ministerieel avondblad wil de laatste nederlaag en vlugt van het engelsch legioen naar Fontarabie bedekken, en zegt dat die expeditie alleen eene verkenning ten doel heeft gehad. Intusschen stemmen alle berigten er in overeen het schandelijke gedrag der Anglo-Christino's te laken, daar dezelve, goed gewapend en van eene sterke artillerie voorzien, voor eene handvol Carlisten zijn gevlugt. Ook uit de Asturien zijn de berigten zeer ongunstig voor de Christino's. De generaal *Gomez* maakt meer en meer vorderingen; duizenden melden zich bij hem aan, en vragen om wapenen. Don Carlos is steeds te Villa-Franca.

— Mgr. *Garibaldi*, sedert zes jaren zaakgelastigde in Frankrijk, is tot prelaat van het huis Zijner Heiligheid en pausselijken internuntius alhier benoemd. In die hoedanigheid heeft hij reeds zijne geloofsbrieven aan Z. M. overhandigd. (Zie ons vorig nummer.) Dit nieuw blijk van vertrouwen van zijnen soeverein doet al de geruchten, welke door een vreemd dagblad verspreid zijn, en waaraan men geen geloof kon hechten, verdwijnen; immers het was niet waarschijnlijk, dat men een prelaat zou verwijderen, die in de hagchelijkste tijdstippen zulk eene moeilijke zending met zoo veel ijver als wijsheid heeft vervuld. De geestelijkheid van Frankrijk zal met genoegen vernemen, dat Mgr. *Garibaldi* voortgaat zijnen soeverein in een land te vertegenwoordigen, alwaar zijne gelukkige hoedanigheden en talenten zoo billijk zijn op prijs gesteld geworden.

ENGELAND.

LONDEN, den 20 July.

Zoo men verneemt is, op last van Z. M., een sierlijk vaartuig gebouwd, zijnde eene soort van sloep, hetwelk Hoogstdezelve

aan Z. K. H. den Prins van Oranje ten geschenke heeft gegeven.

— Gisteren avond heeft het ministerie, in het Hoogerhuis, ter zake van amendementen in de voordragt-oopens de gemeentebesturen, met 63 tegen 33 stemmen, eene nederlaag geleden.

— De heer *O'Connell* heeft weder een' brief aan de bestuurders van de nieuw opgerigte Iersche staatkundige vereeniging te Dublin gerigt. (Wij zullen dien brief in zijn geheel mededeelen.)

— Naar berigten uit Lissabon, van den 10, is Prins *Ferdinand*, aan boord van de Britsche stoomboot de *Peninsula*, naar Oporto vertrokken. Tegen het einde dezer maand zal hij over land naar de hoofdstad terugkeeren. Men sprak weder van veranderingen in het ministerie. Bij voortdoring vertoonden zich sporen van Miguelistische woelingen.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, den 22 July.

Z. K. H. de prins van Oranje is heden naar Tilburg, H. K. H. Mevrouw de prinses van Oranje en Hoogstderzelver vier kinderen zijn naar Soestdijk vertrokken.

— Gisteren morgen heeft er dejeuner van de leden der koninklijke familie en verdere hier aanwezige vorstelijke personen, of aanzienlijke gasten uit Engeland, op het Paviljoen te Scheveningen plaats gehad; 's namiddags was er groot diner ten hove.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 14 dezer, n°. 74, in aanmerking nemende, dat het in allen opzichte als doelmatig kan worden geacht, om aan ieder, die daarop prijs stelt, de gelegenheid te verschaffen het aanstaand burgerlijk regt aanvankelijk te leeren kennen en te bestuderen, bepaald, dat het burgerlijk wethoek voor het Koninkrijk der Nederlanden, zoodanig als het bij onderscheidene wetten is veranderd en gewijzigd, en van drukfeilen, en van hetgeen tegen het taaleigen strijdt, gezet, ter Lands drukkerij zal worden uitgegeven.

— Z. K. K. M. de Keizer van Oostenrijk heeft dezelfs gezant aan het Hof van den Groot-Hertog van Toscane, graaf von *Senff Pilsach*, tot gezant in 's Gravenhage benoemd, ter vervanging van den Graaf *Allegri*, die in de laatste jaren de betrekking van Oostenrijksch zaakgelastigde bij het Nederlandsche hof vervuld had.

— Omtrent het leggen van den eersten steen aan het te vergrooten gebouw van het R. K. Weeshuis in deze Residentie (zie ons vorig nummer), leest men in het stedelijk dagblad dezer stad op heden het navolgende:

»Gisteren (den 20) had alhier eene treffende plegtigheid plaats. Door de liefdadige testamentaire beschikking, namelijk van wijlen den Hoog Welgeb. heer Jhr. *Alexander van Brederode*, en door de milde bijdragen onzer stadgenooten, waren Regenten der Roomsch-Katholieke Weezen en Armen dezer stad in de gelegenheid gesteld, om in de dringende behoefte te voorzien, welke reeds sedert lang bestond, om het R. K. Weeshuis aanmerkelijk te vergrooten en te verbouwen. Gisteren is tot dat einde de eerste steen plegtig gelegd door Zijne Hoogerwaardigheid de vice-superior der Hollandsche zending, in de vereerende tegenwoordigheid van Z. Exc. den heer Staatsraad, gouverneur der Provincie Zuid-Holland, eene commissie uit de edel achtbare heeren Burgemeester en Wethouders dezer Residentie, der Weleerwaarde heeren pastoors en commissien van de onderscheidene collegien van heeren Diakenen der respectieve R. K. gemeenten dezer stad. De plegtigheid werd met eene toepasselijke aanspraak geopend, en door een treffend gezang der Weezen besloten, waarij zij de hulde hunner dankerkentenis bragten aan de menschlievende weldoeners van hun gesticht, aan heeren regenten en dames-regentessen, en bovenal aan den weldoenden Schepper van het Heelal, wiens zegen over het ondernomen werk reeds in den vroegen morgen, bij eene plegtige godsdienstoefening, was afgesmeekt.

«Zoo is dan het werk aangevangen, hetwelk strekken zal tot eer der milde gevers, tot heil van arme weezen, en een krachtigen spoorslag voor tijdgenoot en nageslacht ter navolging in milddadigheid.»

— Eergisteren is op zijn buitenverblijf te Warmond, in den hoogen ouderdom van 74 jaren, overleden de hooggeleerde heer *Nicolaas Smalenburg*, professor-emeritus in de rechtgeleerdheid, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van het koninklijk Nederlandsch instituut en van andere genootschappen.

— In het laatste n°. van het weekblad *de Waakzame*, te Amsterdam het licht ziende, treft men, nopens het verbod van den bevelhebber te 's Bosch, dat de *Noord-Brabander* in die vesting mag uitkomen, het navolgende aan: «Als de rampzalige gevolgen van het *Status quo*, wordt daarin (in het door ons medegedeelde artikel der *Arnhemse Courant*) aangehaald, dat de kommandant van eene vesting in staat van beleg, ingevolge de magt, hem door dien staat toegekend, een dagblad, hetwelk hij voor schadelijk hield, gesupprimeerd heeft, en hierbij wordt de vrijheid van drukpers als in het grootste gevaar verkeerende beschouwd, ofschoon hetzelfde blad reeds in eene andere plaats wordt voortgezet. Niet dat wij de handelwijze van dien kommandant willen goed- of afkeuren; hij, die eene zaak te zijner verantwoording heeft, moet weten hoe zich daarin te gedragen; en die de magt heeft, maakt er gebruik van.»

Wij zijn verzocht, het navolgende in dit dagblad te plaatsen:

**PROJECT-WETTEN, van een op te rigten
Provinciaal Noord-Brabandsch Genootschap
van Kunsten en Wetenschappen.**

EERSTE HOOFDSTUK.

Doel en inrigting.

Art. 1. Het doel van het Genootschap is in het algemeen: bevordering van kunsten en wetenschappen; in het bijzonder: de bevordering der letter-, geschied-, natuur- en oudheidkunde, van den landbouw en der landhuishoudkunde in de Provincie Noord-Brabant.

2. De behandeling van godgeleerde en zedekundige onderwerpen ligt buiten het doel des Genootschaps. Staatkundige onderwerpen mogen alléén, voor zoo ver zij tot de geschiedenis betrekking hebben, behandeld worden.

3. Ter bereiking van dit doel, bestaat het Genootschap uit een collegie van Directeuren, Secretaris, Bibliothecaris en Penningmeester, uit Provinciale, Nederlandsche, buitenlandsche en honoraire Leden en Begiftigers; het geeft zoo wel verhandelingen, als antwoorden op uitgeschrevene prijsvragen, in het licht, en zorgt voor de uitgave van een Wetenschappelijk Tijdschrift, in den geest des Genootschaps. Daarenboven is het voorzien van eene bibliotheek, waarbij eene verzameling van Noord-Brabandsche oud- en zeldzaamheden, die den naam voert van *Bibliotheek van het Provinciaal Noord-Brabandsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*, en het eigendom der Provincie moet blijven.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Gewone Leden.

4. Het getal der Leden is onbepaald.

5. Bij de oprigting van het Genootschap, worden de beminnaars van kunsten en wetenschappen uitgenoodigd, om aan hetzelfde deel te nemen; na de oprigting, worden zij alleenlijk op voordragt der Directeuren, bij meerderheid van stemmen, in de algemeene vergadering, gekozen.

6. De gewone Leden betalen jaarlijks eene contributie van vijf Guldens.

Deze contributie zal, vóór den eersten April des volgenden jaars, door den Penningmeester van het Genootschap worden ingevorderd: men verliest het lidmaatschap, door drie jaren achtereen malig te blijven, in het voldoen der contributie.

Het Genootschap zal, tot bevordering van zijnen bloei, gaarne ontvangen zoodanige legaten en donatiën, als waarmede men hetzelfde zal willen begunstigen.

7. De eerste contributie wordt betaald in den loop des jaars, hetwelk op de verkiezing volgt.

8. De Leden van woonplaats veranderende, zijn verplicht zulks, franco, aan den Secretaris des Genootschaps te berigten.

DERDE HOOFDSTUK.

Buitenlandsche Leden.

9. Buitenlandsche Leden worden, door de Directie, uit de verdienstelijkste en geleerdste mannen verkozen; zij betalen geene contributie.

10. De Secretaris geeft hen kennis van hunne verkiezing, met verzoek om bericht of zij dezelve aannemen. In dit geval wordt hen, even als der gewone Leden, het diploma toegezonden.

VIERDE HOOFDSTUK.

Honoraire Leden.

11. Het getal Honoraire Leden is onbepaald.

12. Zij worden door het Collegie van Directeuren uit de meest verdienstelijke mannen, in de Nederlanden woonachtig, gekozen. Zij zijn vrij van alle contributien; en, even gelijk bij de buitenlandsche Leden, wordt te hunnen aanzien met de toezending van het diploma gehandeld.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Over de Directeuren.

13. Het getal der Directeuren is onbepaald, doch bestaat alléén uit Leden in de Provincie Noord-Brabant wonende.

14. De Directie bepaalt, bij een afzonderlijk reglement, het getal en den tijd harer, zoo gewone als buitengewone, vergaderingen.

15. De tijdelijke Gouverneur van Noord-Brabant is President des Genootschaps, terwijl het Vice-Presidentschap door een der Directeuren, volgens daar te stellen rooster, wordt waargenomen.

16. De vergaderingen des Genootschaps, en der Directie, worden te 's Hertogenbosch gehouden.

ZESDE HOOFDSTUK.

Over den Secretaris.

17. De Secretaris des Genootschaps voert de briefwisseling.

18. Alle papieren, verhandelingen, acten, stukken, enz., des Genootschaps, berusten onder hem. Hij ontvangt en opent de brieven aan het Genootschap gericht, en geeft kennis van den inhoud aan den President.

19. Hij houdt aanteekening van al het verhandelde op de vergaderingen der Directie en der Leden; stelt de notulen, en leest dezelve, ter goedkeuring, voor.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Over den Bibliothecaris.

20. De Bibliothecaris des Genootschaps heeft het opzigt over de boeken en andere voorwerpen van hetzelfde en is er verantwoordelijk voor. Hij zorgt, in overleg met de Directie, op de minst kostbare wijze, voor hare doelmatige uitbreiding, en bezigt daartoe de meest gepaste middelen. Hij houdt aanteekening van de werken, die, zoo door aankoop, als door geschenken, de bibliotheek bezit. Hij geeft de boeken, die ter lezing gevraagd worden, tegen bewijs van ontvangst, uit, en zorgt dat hij, of iemand van zijnentwege, in de leeskamer tegenwoordig zij, in de uren dat de bibliotheek, voor het publiek, opeustaat.

21. De Bibliothecaris moet in 's Hertogenbosch woonachtig zijn. Tot vergoeding van zijne werkzaamheden en ter bekostiging der noodige uitgaven voor een Bediende, vuur, licht, enz., ontvangt hij jaarlijks, uit de kas des Genootschaps, de somma van

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Over den Penningmeester.

22. De Penningmeester is belast met de ontvangst en uitgaaf, en doet daarvan rekening en verantwoording aan de Directie.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Prijsvragen en derzelver beantwoording.

23. Op de jaarlijksche algemeene vergadering zullen, bij meerderheid van stemmen, door de Directie en de Leden, prijsvragen worden gekozen, uit een zeker aantal vragen, welke door de Directie zijn voorgesteld, en die gedrukt, twee maanden tevoren, aan de Leden zijn toegezonden.

Het staat aan elk Lid vrij, om, vóór de algemeene vergadering, prijsvragen aan de Directie in te zenden; behoudens het recht van deselve, om die al dan niet op de lijst der voor te stellen prijsvragen te brengen.

De gewone eereprijs zal bestaan in eene gouden medaille, benevens het honorair lidmaatschap des Genootschaps; aan den opgever der prijsvraag wordt eene zilveren medaille, van denzelfden stempel, des Genootschaps uitgereikt.

24. Alle beminnaars van kunsten en wetenschappen kunnen naar den eereprijs dingen, en worden daartoe, van wege de Directie des Genootschaps, uitgenoodigd.

25. De antwoorden moeten geschreven zijn in het Nederduitsch, Hoogduitsch (mits met eene Nederduitsche letter), in het Fransch of in het Latijn.

26. De prijsverhandelingen moeten met eene andere hand, dan die des schrijvers, zijn geschreven, en onderteekend met eene zinspreuk. Bij de verhandeling wordt gevoegd een verzegeld briefje, tot opschrift hebbende dezelfde zinspreuk, en behelzende den eigenhandig geschreven naam en woonplaats des schrijvers.

27. De prijsverhandelingen worden, kosteloos, den Secretaris des Genootschaps toegezonden; deze stelt dezelve aan de Directie ter hand, welke de bevoegdheid heeft, om eene commissie van mede-beoordeelaars uit zoodanige Leden te kiezen, die de meeste kennis van het onderwerp der uitgeschrevene prijsvraag bezitten. Aan deze commissie wordt de verhandeling, voor eenen bepaalden tijd, ter beoordeeling toegezonden, waarna dezelve, met de aanmerkingen, aan den Secretaris weder wordt terug gezonden.

28. Geen directeur of mede-beoordeelaar, schrijver zijnde van eenige verhandeling, welke naar den uitgelooften eerprijs dingt, vermag over dezelve adviseren, maar is verplicht zich aan alle beoordeeling, hoe ook genaamd, te onttrekken.

29. De adviezen worden in de vergadering van de Directie overwogen, waarop de Directie zelve, bij meerderheid van stemmen, over het al dan niet bekroonen der prijsverhandelingen beslist. De biljetten der bekroonde verhandelingen worden alsdan geopend, en de namen der schrijvers bekend gemaakt; de overige biljetten worden ongeopend verbrand.

30. De ingezondene prijsverhandelingen blijven een eigendom des Genootschaps, en mogen, zonder deszelfs toestemming, niet worden gedrukt.

De bekroonde verhandelingen worden onder deszelfs werken uitgegeven.

TIENDE HOOFDSTUK.

Verhandelingen en bijdragen.

31. Behalve de jaarlijks uit te schrijven prijsverhandelingen, worden alle vrienden van wetenschap en kunst uitgenoodigd tot het inzenden van verhandelingen en bijdragen, tot het doel des Genootschaps betrekkelijk. Indien eenige verhandeling of

bijdrage der opneming in de werken des Genootschaps mogt worden waardig gekeurd, wordt den schrijver de zilveren medaille des Genootschaps toegekend.

32. De zorg voor en het toezigt over het drukken der werken des Genootschaps, blijft der Directie aanbevolen.

ELFDE HOOFDSTUK.

Algemeene Vergadering.

33. In de maand Julij zal er eene algemeene vergadering der Leden van het genootschap, te 's Hertogenbosch, plaats hebben. Dezelve wordt gepresideerd door den Voorzitter der Directie.

34. De werkzaamheden dezer vergadering bestaan:

1°. In eene kennisgeving, bij monde van den Secretaris des Genootschaps, van de ingekomen en bekroonde prijsverhandelingen, verhandelingen en bijdragen.

2°. In een verslag van den toestand des Genootschaps, het getal der Leden, enz.

3°. In het kiezen van nieuwe Leden, op voordragt der Directie.

4°. In het aanhooren van een verslag omtrent den toestand der bibliotheek en andere verzamelingen, bij monde van den Bibliothecaris.

5°. In het hooren en sluiten der rekening van den Penningmeester.

6°. In het kiezen van een of meer Leden in de Directie des Genootschaps, in plaats der overledene of uit de provincie vertrokkenen.

7°. In het doen van voorstellen, betrekkelijk de uitbreiding en den bloei des genootschaps.

35. Het programma dezer vergadering zal den Leden, door de Provinciale Courant van Noord-Brabant, en de meest gelezen dagbladen, worden bekend gemaakt.

Tot deelneming kan de aanmelding geschieden bij den Penningmeester

PROVINCIALE STATEN.

Aan de Staten der provincie Overijssel is, in het verslag nopens den toestand van dat gewest, gedurende den jare 1835, kenbaar gemaakt, dat door Z. Exc. den gouverneur van dat gewest onlangs het plan ontworpen is eener te graven vaart door het midden der provincie, en wel van het eene einde tot het andere, van Zwolle, door Dalensholte, langs Vriezenveen, Almelo, Weervelo, tot aan den straatweg bij Denekamp op Noordhoorn, uit welke moedervaart vervolgens naar de meest belangrijke punten der provincie zijtakken moeten getrokken worden. De kosten dezer vaart zijn op omstreeks f 300,000 begroot. De raad der stad Zwolle heeft in de te open geldleening, ter tot stand bringing dezer onderneming, voor 60 aandeelen deelgenomen. Door particuliere personen in die stad is voor 71 aandeelen ingeteekend. De regering der stad Almelo heeft mede voor 10 aandeelen ingeschreven; men verwacht ook, dat de andere gemeenten in Twenthe, en vooral de particulieren, de fabrikanten inzonderheid, ruim in deze negotiatie zullen deelnemen. Niet alleen zullen zij, daartoe gedrongen worden door hun persoonlijk belang, maar ook door het besef van de voordeelen, die deze vaart op den duur aan de actie-houders hoogst waarschijnlijk zal opleveren, daar het bekend is, dat de actien op vaarten, door elkander genomen, gewoonlijk een aanzienlijk dividend afwerpen, en dus de deelneming, ook uit een finantieel oogpunt beschouwd, alle aanprijzing verdient. Op die voordragt van den gouverneur, hebben de staten van Overijssel, in derzelver den 8 Junij gehouden zitting, besloten, om de onderwerpelijke onderneming, gedurende den tijd van twintig jaren, door eene bijdrage van f 2000 's jaars, uit de provinciale fondsen te ondersteunen. »Zoo bestaat er dan in het oogenblik, zegt het bericht, waaruit wij deze daadzaken ontleenen, alle reden om te mogen vertrouwen, dat eene der meest heilrijke ondernemingen, die voor deze provincie is uit te denken, het daarstellen eener vaart door het midden der provincie, die naar alle gepaste punten zijtakken zal uitrekken, en die dan als het ware geheel de provincie zal omvatten, tot stand gebracht zal worden, en hetgeen het nut der ontworpen vaart nog meer verhoogt, is dit, dat zij op eene vermogende wijze zal bevorderlijk zijn voor de communicatie met het Noordelijk Duitschland, door hare verbinding met den straatweg op Noordhoven; aangezien, zoo als bekend is, de handel tusschen Holland en het Noordelijk Duitschland, van ouds; voornamelijk door Overijssel gedreven wordt, en Zwolle, als eene der eerste en voornaamste stapelplaatsen voor denzelven, zijnen bloei en zijne welvaart vooral aan zijne gelukkige ligging, in de nabijheid der Zuiderzee aan bijna al die rivieren en kanalen van de provincie, te danken, heeft.

RIJTS-OVER DE R. K. ZAKEN IN PRUISSEN.

Een belgisch dagblad, hetwelk in de gelegenheid is door deszelfs ligging de zaken van Duitschland te kennen, heeft reeds onderscheidene reizen gesproken over eenen kanunnik van Keulen, doctor *Munchen*, die al het vertrouwen van den laatsten Aartsbisschop bezat. De prelaat had hem, op aanbeveling van doctor *Hermes*, van Bonn, wiens werken, gelijk bekend is, alle door den H. Stoel gedoemd zijn, tot zijnen secretaris benoemd. Den heer *Munchen* gelukte het om weldra alles in het bisdom te regelen: hij verminderde de avond-godsdienst-oefeningen gedurende de Vaste, wilde dat, in plaats eener prediking, men zich met eene korte toespraak vergenoegde en stelde zelfs de gebeden op, welke hij beval dat moesten gedaan worden. Vele leerlingen van *Hermes* bezorgde hij plaatsen. De kanunnik *Schwietzer*, president van het groot seminarie van Keulen, is afgezet geworden, om voor eenen jongen hermesier, de heer *Wuitz*, plaats te maken, die naderhand tot kanunnik benoemd werd. Twee jonge hermesiers werden tot professoren bij hetzelfde seminarie aangesteld. De heer *Munchen* zelf werd tot geestelyk raadshier en kanunnik benoemd, met

drie ordeteekenen begiftigd, en dong naar de plaats van vicaris-generaal en administrateur van het bisdom, in geval de Aartsbisschop mogt komen te overlijden. Hij zette den zieken prelaat aan, om den hoogwaardigen heer *Husgen*, groot-vicaris, eene reis, voor zijne gezondheid, te laten doen; deze groot-vicaris, die gezond was, weigerde zich te verwijderen, hoewel de heer *Munchen* steeds daarop aandrong. Na het overlijden van den prelaat, beproefde dezelve *Munchen*, om zich tot administrateur te doen verkiezen, doch dit mislukte hem, en hij protesteerde te vergeefs tegen de verkiezing van den heer *Husgen*, welke te Rome en te Berlijn bevestigd werd.

Het *Journal Historique et Littéraire* van Luik, waaruit wij deze bijzonderheden ontleenen, heeft ook de rol bekend gemaakt, welke de heer *Munchen*, in de zaak der gemengde huwelijken, gespeeld heeft.

Men weet dat Z. H. *Pius VIII* eene breve over dit onderwerp, in dato 25 Maart 1830, gegeven heeft. Deze breve, beginnende met de woorden *Litteris altero*, was gerigt aan den Aartsbisschop van Keulen en aan de bisschoppen van Tuer, Paderborn en Munster, welke door den Noord-Brabander vroeger is medegedeeld geworden. Het pruisische gouvernement hield deze breve geheim en trachtte meer gunstige bepalingen, naar deszelfs inzichten, van de bisschoppen te verkrijgen. Daarvoor werd in 1834 te Coblenz eene conferentie gehouden tusschen den Aartsbisschop van Keulen, den Bisschop van Trier en den heer *Buzen*, pruisisch ambassadeur te Rome, die opzettelijk gekomen was, om met de prelaten te onderhandelen. De heer *Munchen* was bij de conferentien tegenwoordig, en men geloofde dat hij het geweest is, die eene instructie in 7 artikelen, welke de breve van den 25 Maart 1830 wijzigde, heeft opgemaakt.

Daarin werd gezegd dat men zich moest onthouden om de beloften te vorderen van de kinderen in den katholyken godsdienst op te voeden, en dat de huwelijks zegen moest gegeven worden. De Bisschoppen beloofden binnen eenige jaren aan de pastoors de magt te zullen verleenen, om alle soorten van gemengde huwelijken in de kerk te zegenen; men eindigde met te zeggen dat de brief van den Kardinaal *Albani*, die de breve vergezeld en uitlegde, niet aan de pastoors moest worden medegedeeld, en als nietig beschouwd.

Alzoo vernietigen twee Bisschoppen het besluit van den H. Stoel. De instructie, opgemaakt door den heer *Munchen*, werd door den Aartsbisschop van Keulen aan zijne onderhoorige pastoors opgezonden, onder aanbeveling van dezelve zeer geheim te houden en daarvan, noch aan hunne kapellanen, noch aan de dagbladen, eenige mededeeling te doen, en het schijnt dat men dezelve in praktijk heeft gebracht; immers, naar men wil, zou de pastoor van Saarbrock een gemengd huwelijk in de kerk plegtig hebben ingezegend, hoewel al de kinderen in het protestantismus moesten worden opgevoed.

Beklagenswaardige voorbeelden, die het onvermijdelijke gevolg zijn, wanneer men de eenheid der kerk en derzelver instellingen uit het oog verliest, om den godsdienst niet naar de voorschriften der kerk, maar naar den geest des tijds te regelen; hierin is de oorzaak gelegen van de onophoudelijke scheuringen, die door de vjanden van Kerk en Staat bewerkt zijn, en dit nog dagelijks worden.

....., 21 Julij 1836.

Mijnheer de Redacteur,

Reeds meermalen en nu nog dezer dagen is in uw geacht dagblad melding gemaakt van de oneenigheden, die in Zwitserland, ten gevolge van de zoogenaamde *Badensche conferentie-artikelen*, betrekkelijk den roomsch-katholyken godsdienst, ontstaan zijn, en van de vervolgingen, die vooral in het distrikt Jura, kanton Bern, hebben plaats gehad.

Het bestuur van het kanton Bern bestaat bijna geheel uit protestanten, terwijl de bevolking van het distrikt Jura, den roomsch-katholyken godsdienst is toegedaan.

Dit distrikt is in het jaar 1814, bij het *Wecener traktaat*, aan het kanton Bern toegevoegd, onder bepaling dat de R. K. godsdienst in deszelfs regten zouden blijven erkend en gewaarborgd.

De roomsch-katholyken, ofschoon onder een protestantsch bestuur overgegaan zijnde, leefden gerust, waren tevreden en gedroegen zich zoo het als brave ingezetenen betaamt; doch dit was niet genoeg, de geest, die sedert een groot aantal jaren in Europa gewoeld heeft en, onder de leus van *vrijheid, verlichting* en voornamelijk tegen de R. K. kerk gestemd is, is ook tot Zwitserland overgeslagen; niet alleen de protestanten, onder het voorgewen van verdraagzaamheid, maar ook de zoogenaamde roomsch-katholyken, aan wie de verordeningen der kerk tot last zijn, en die van hun geweten evenwel niet kunnen verkrijgen dezelve te verlaten, zijn steeds bedacht geweest om de kerk te hervormen, en zoo doende dezelve naar hunne luimen te wijzigen; die ellendelingen willen niet weten, dat de Zaligmaker aan *Petrus en zyne Opvolgers* beloofd heeft, dat de poorten der Helle dezelve niet zullen doen wankelen.

De protestanten vermeenen te goeder of kwader trouw dat de roomsch-

katholijken niet vrij en gelukkig kunnen wezen, zoo lang zij tot eene Kerk blijven behoren, waarvan de geloofleer sedert *achtien eeuwen* onveranderlijk is, en de kerkverordeningen onder het zichtbaar Opperhoofd één en algemeen zijn; terwijl derzelve handlangers, de zoogenaamde roomsch-katholijken, die hunnen eigen godsdienst niet kennen, hen daarin ondersteunen. De R. K. Kerk staat hun in den weg, dezelve wil zich niet naar den geest des tijds voegen, en om deze openlijk te vervolgen, zulks is niet meer aan de orde van den dag; geen wonder dus, dat geene middelen onbepaald worden gelaten, om zulks onder verschillende voorwendselen heimelijk te doen.

In eenige landen, waar de tuimelgeest veld genoeg gewonnen heeft, is dit door zoogenaamde vrijzinnige roomsch-katholijken gedaan, en in andere rijken, waarvan het bestuur in handen van protestanten is, tracht men de kerk, onder voorgeven van wijzigingen en verbeteringen, te ondermijnen. In Zwitserland, en vooral in het kanton Bern, heeft dit laatste plaats, en de vervolgingen en mishandelingen in de Jura zijn daaraan toe te schrijven.

Gelukkig schijnt Frankrijk, waaraan de bewoners van de Jura eenmaal hebben toebehoord, zich het lot dier braven te hebben aangezien, volgens een berigt, in de *Staats-Courant* van den 18 dezer medegedeeld, is zulks van dat gevolg geweest, dat de bernsche regering hare besluiten heeft ingetrokken, en tevens beloofd en zich verbonden om voortaan geenerlei maatregelen nopens de kerkelijke aangelegenheden der roomsch-katholijken te zullen nemen, zonder zich vooraf te dien aanzien met het opperhoofd der kerk verstaan en deszelfs toestemming bekomen te hebben.

Hierdoor is de vroegere aanneming der zoogenaamde *badensche conferentie-artikelen* vervallen, en de roomsch katholijken in de Jura zullen, zoo men mag vertrouwen, alsnu in rust en vrede hunnen godsdienst ongestoord mogen blijven uitoefenen.

Eene zoodanige schikking behoorde bij alle weldenkenden welgevaltig en aangenaam te zijn, en dit schijnt evenwel, volgens dezelfde *Staats-Courant*, het geval niet te wezen; immers in geheel Zwitserland, wordt in dat berigt gezegd, en zeker ook elders, heeft zulks, behalve bij de *ultramontaansche party*, eenen hoogst onaangenaamen indruk gemaakt.

Hier springt de aap uit de mouw; niet dan brave katholijken, welke men gewoonlijk met dien naam bestempelt, mogen zich alleen verheugen dat hunne kerk onvervolgd zal blijven; alle anderen, die tot dezelve niet behooren, moeten zich te dozen bedroeven en schijnen zich niet te willen herinneren, welke ongelukkige gebeurtenissen eene openlijke of geheime vervolging ten gevolge kan hebben. — Dat men zich in Nederland de besluiten van 1825 herinnere, en waren deze, even als in Bern, tijdig ingetrokken, dan zou wellicht de opstand in België in 1830 nimmer zijn voorgevallen. Welke gevolgen zal Ierland opleveren, indien de roomsch-katholijken, omdat zij tot de oude Moederkerk hebben blijven behoren, nog van die regten blijven verstoken, waarop zij als ingezetenen kunnen aanspraak maken?

Mag ik U verzoeken deze mijne aanmerkingen en overwegingen eene plaats in uw dagblad te verleen, Uw bestedige lezer.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

De Boekhandelaar **J. R. VAN ROSSUM**, te Utrecht, heeft uitgegaven en alomt verzoonden: Verhaal van hetgeen **Z. B. VAN ESPEN**, als ook **C. VAN ERKEL** en **P. QUESNEL** betrekkelijk de Nederlandsche Missie verrigt hebben, door **T. BACKHUSIUS**. (Eens bijdrage tot de geschiedenis der Utrechtsche Kerk.) Uit het Latijn, door **F. J. VAN VREE**, R. K. Pr. f 1,25.

Binnen kort zal door bovengenoemde verzonden worden: **GEBEDENBOEK VOOR ROOMSCH KATHOLIKEN**.

De eerste uitgave van dit gebedenboek had in 1832 plaats, en wel met dat gelukkig gevolg, dat eene oplage van ruim 3000 exemplaren, bijna geheel, werd uitverkocht. Hetzelve zal nu spoedig in DRIE soorten, als met *kleinen, middelmatigen en groven* letter, en in verschillende soorten van banden, verkrijgbaar zijn bij den Uitgever en de meeste R. K. Boekhandelaars in ons Rijk, alwaar men het prospectus en de proeven van het lettersoort gratis kan bekomen.

BEKENDMAKINGEN.

De Notaris **A. P. BOLS IUS**, te Hertogenbosch, zal voor zijne principalen opveilen en verkoopen:

Eene schoone **H O E V E**, bestaande in eene **B O U W M A N S W O N I N G**, **S T A L**, **S C H O P** en verdere getimmerten, staande onder *Bortel*, ter plaatse genaamd *Hal*, omtrent de Halsche Barier, aangenaam gelegen aan den straatweg en zeer geschikt tot het aanleggen van een buitenverblijf, met daaraan en bijgelegen acht perceelen **T E E L L A N D**, omplant met welwassend **S C H A A R H O U T**, te zamen groot 4 B., 03 R. en 30 E.

Voorts tien perceelen **H O O I**, **W E I** en **T E E L L A N D E N**, alle bij elkander gelegen ter plaatse voormeld, omplant met welwassend **S C H A A R H O U T**, te zamen groot 6 B., 01 R. en 99 E.

Breder bij gedrukte biljetten in tien koopen omschreven. De provisionele verkooping zal geschieden onder *Bortel*, in de Halsche Barier bij *W. van Leeuwen*, op Dingsdag den 26 Julij 1836, des namiddags ten twee ure, alwaar, veertien dagen daarna, op Dingsdag den 9 Augustus, ter zelve uur, de finale verkooping zal plaats hebben.

De Notaris **M O L H U Y S E N**, residende te *Vught*, heeft provisioneel verkocht:

Een **H U I S**, **A C H T E R H U I S**, **E R V E** en **H O F**, staande en gelegen te *Vught*, in de Taalstraat, door deszelfs gunstige ligging zeer geschikt tot het uitoefenen van eene affaire.

Ingezet met de slagen op f 2100.— De Finale Verkooping zal plaats hebben te *Vught*, in de Herberg genaamd *het Bijltsje*, op woensdag den 27 Julij 1836, des namiddags om vijf ure.

Informatien te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris en bij den Heer Prokureur **S C H O E N M A K E R S**, te *'s Bosch*.

MARKTBERIGTEN.

Endröven, den 19 Julij.

De prijzen der granen zijn heden alhier geweest:
 Rogge } *het Nederlandsche Mud*, { f 4-90 à 0-00.
 Boekweit } { „ 5-30 à 0-00.
 Haver } { „ 2-60 à 0-00.
 Het Nederlandsche pond Boter. „ 0-40 à 0-36.
 De vier Nederlandsche ponden Roggebrood 29 cents.

SCHIEDAM, 20 Julij.

Jenever, het Nederl. vat, zonder fust f 19 50.} zondet de
 Amst. proef, „ „ „ „ - 22-25.} belasting.

BEURSPRIJZEN.

Londen, den 19: 3 pCt. gecons. 91½ à 4; Nederl. 2½ pCt 56; Dito 5 pCt. 108½ à 4; Spanje 39 à 38½; Portugal 50 à 49½; Columbia 30.
 Parijs, den 19: 5 pCt. 108,85; 3 pCt. 80,40; Spanje Ardoins 30½.
 Antwerpen, den 20: Leening van 24 milloen 102; werk. schuld 105; Spanje Ardoins 38½ à 4.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM. Den 21 Julij 1836.

	Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten		
	koers.	koers.	4½ ure.		koers.	koers.	4½ ure.		koers.	koers.	4½ ure.
NEDERL. Werk. sch. à 2½ pCt.	56½	56½	56½	PORTUGAL, Obl. te Lond..5	pCt.			PRUISSEN, Dito dito R. 50.	f	109½	109½
Dito dito..... 5	102½	103½	102½	Dito, dito..... 3	•			Negot. Londen 1830...4	pCt.		
Uitgestelde behuld.....	•	•	•	NAPLES, Cert. bij L. et B.5	•			OOSTERK., Aand. L. fl. 100	f		
Konstb. van dito..... f	24½			Dito bij <i>Falconnet</i> et C.5	•			Dito dito fl. 250	pCt.	100½	100½
Amortisatie-Syndikaat...4½ pCt.	97½	98½	97½	Leening te L. bij Roths.5	•			Metalliek.....5	pCt.		
Dito dito.....3½	80½	81½	80½	Aandeelen Tavoliere...3	•			Dito.....3	•		
Handel-Maatschappij...4½	182½	183	182½	Dito te Parijs.....3	•			Dito te Londen gen...5	•		
Nieuwe Dito.....4½	•	•	•	Russ., Obl. <i>Hope</i> 178½.5	•	105½	105½	Dito.....2½	•		
O. I. Leening.....4	•	•	•	Dito dito 182½.....5	•	105½	96½	Ween. Bank Goll et C..5	•		
FRANKR., Ins. Grootb.3	•	•	•	Cert. bij dito 184½.....5	•			Dito.....4	•		
ENGLAND, dito.....	•	•	•	Obligation te Londen.5	•			N. Weener Aand. fl. 500	f		
SPANJE, L. bij Ard. & 85 5	38½	39	38½	Certificat. te Hamburg..5	•			DENEMARK., L. te Lond..3	pCt.		
Dito bij dito, onb. stuk.	37½	38	37½	Inschrijving in Amig...6	•	60½	60½	BRASILLEN, Dito Rotsch..5	•	88½	
Passivo.....	12½	12½	12½	Certificaten van dito...6	•			DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f		
Deferred.....	•	•	•	POLEN, Aand. Lot. fl. 300.	•			Russ. Fr. Aandeel. 500 fr.	•		
Fransche Uitgestelde...	•	•	•	•	•			Dito 100 fr.....	•		
Engelsche Uitgestelde...	•	•	•								

(Na de Beurs.) De spaansche fondsen openden heden, ondanks het verlaagde merk van Antwerpen, willig op den slotkoers van gisteren. Van Ardoins werden à 3½ à 39 verscheidene posten verhandeld. Toen men evenwel uit eenige voortgezette verkoopen meende te bespeuren, dat per duif wederom lagere noteringen waren aangebragt (men zegt Ardoins van Parijs van gisteren, ½ lager), ging de koers snel achteruit tot 38½, doch herstelde zich weder eenigzins en bleef 38½.

Onze binnenlandsche fondsen waren insgelijks meer aangeboden, ten gevolge van het iets verlaagde merk van Londen van jl. maandag. In Integralen en 5 pCts. was eenige handel.

Russische en Oostenrijksche fondsen prijshoudend; Zuid-Amerikaansche en Grieksche vervolgen daarentegen hunne achteruitgaande beweging.